

ORTA ASYA DEVLET BAŞKANLARI 7. İSTİŞARE TOPLANTISI ÖZBEKİSTAN'DA YAPILDI

Taşkent'teki Kongre Merkezi'nde Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'in ev sahipliğinde düzenlenen zirveye, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, Türkmenistan Cumhurbaşkanı Serdar Berdimuhamedov ve Tacikistan Cumhurbaşkanı İmamali Rahman ile Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev katıldı. Özbekistan Cumhurbaşkanı Mirziyoyev, zirvenin açılışında yaptığı konuşmada, toplantıya katılan ülkelerin devlet başkanlarının Azerbaycan'ın Orta Asya Devlet Başkanları İstişare Toplantısı formatının tam üyesi olarak kabul edilmesine ilişkin karar aldığını açıkladı.

Bu toplantıyı tarihi bir zirve olarak nitelendiren Mirziyoyev, bu stratejik adımın ortak tarih, kardeşlik bağları, manevi ve kültürel bağlarla sıkı sınırlıya bağlı halkların menfaatlerine uygun olduğunu ve Orta Asya ile Güney Kafkasya arasında yeni işbirliği dönemini başlatacağını belirtti. Mirziyoyev, kardeş Azerbaycan'ın bu formata katılımının, İstişare Toplantılarına güçlü bir ivme kazandıracağına, ticaret-ekonomik, yatırım, kültürel-insani işbirliğinin genişletilmesi ve sürdürülebilir kalkınma konularında ortak kararlar alınması için yeni ufuklar açacağına inandığını vurguladı. Cumhurbaşkanı Mirziyoyev, "Aslında Orta Asya ile Güney Kafkasya arasında güçlü bir

köprü kuruyor ve ortak işbirliği alanının oluşmasının önünü açıyoruz. Bu, şüphesiz iki bölgenin stratejik bağlarını ve istikrarını güçlendirecektir” dedi.

Mirziyoyev, istişare toplantıların “Orta Asya Topluluğu” formatına dönüştürülmesini önerdi. Bölgenin daha da gelişmesiyle ilgili görüşlerini dile getiren Mirziyoyev, bu toplantının bölgesel entegrasyonda yeni bir dönemin başlangıcı olduğunu ifade etti. Mirziyoyev, Orta Asya ülkelerinin kısa bir sürede diyalogdan gerçek bir ortaklığa geçiş yaptığını işaret ederek, bunun sonucunda bölgesel sorunların çözüldüğünün, sınırların açıldığının ve enerji, ulaştırma ve ticaret alanlarında işbirliklerinin geliştiğinin altını çizdi.

Karmaşık ve öngörülemeyen uluslararası siyasi süreçler bağlamında, karşılıklı anlayış ve birbirlerine olan desteklerinin güçlendirilmesinin özellikle önemli olduğunu söyleyen Mirziyoyev, “Bugün bölgemizin Yeni Orta Asya olarak tarihi bir canlanışın eşiğinde olduğumuza inanıyorum. İşbirliğimizin kurumsal temellerini daha da güçlendirmeyi ve güvenliğe ve sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tehditlere koordineli bir yanıt geliştirmeyi kendimize görev edindik” ifadelerini kullandı.

Mirziyoyev, artık istişare toplantısının kurumsallığının güçlendirilmesi gerektiğini belirterek, bu toplantı şeklinin stratejik bir platform olan “Orta Asya Topluluğu” formatına dönüştürülmesini, bir sekreteryaya ve Aksakallar Konseyinin oluşturulmasını ve ulusal koordinatörlerin statüsünün cumhurbaşkanlarının özel temsilcisi düzeyine yükseltilmesini önerdi.

Altyapı ve ulaştırma konularına da değinen Mirziyoyev, Çin-Kırgızistan-Özbekistan demir yolu, Trans-Afgan Koridoru ve Trans Hazar güzergâhlarının genişletilmesi gibi büyük projelerin hayata geçirilmesi için çabaların artırılması çağrısında bulundu, ayrıca Altyapıyı Geliştirme Konseyinin kurulmasını teklif etti.

Afganistan’ın bölgesel enerji ve ulaştırma projelerine dâhil edilmesinin önemini vurgulayan

Mirziyoyev, ayrıca bu yıl düzenlenen Fergana Barış Forumu’nun yıllık uluslararası bir etkinlik haline getirilmesi teklifinde bulundu.

Mirziyoyev, bölgedeki su meseleleri ile iklim değişikliği konularının önemine değinerek, 2026-2036 yıllarını Orta Asya’da Suyun Akılcı Kullanımı için Pratik Eylemler On Yılı ilan etmeyi ve Su Yönetimi Bölgesel Merkezini kurmayı önerdi.

Bir sonraki zirve, “Orta Asya ve Azerbaycan Devlet Başkanları İstişare Toplantısı” adıyla yapılacak. Kabul edilen belgeler ve ortaya konulan tekliflerin temelinde, ortak, istikrarlı, güvenli ve müreffeh bir Orta Asya inşa etme hedefinin yer aldığını kaydeden Mirziyoyev, “Özellikle vurgulamak isterim, gücümüz birlikten, başarıya giden yolumuz dostluk ve işbirliğinden geçiyor. Yalnızca birlikte çalışarak, karşılıklı saygı, dayanışma ve stratejik yaklaşımlara dayanarak asıl hedeflerimize ulaşabiliriz” dedi.

Mirziyoyev, bir sonraki zirvenin, “Orta Asya ve Azerbaycan Devlet Başkanları İstişare Toplantısı” adıyla yapılacağını bildirdi. Cumhurbaşkanı Mirziyoyev, 2026’da “Orta Asya ve Azerbaycan” adıyla yeni bir formatta düzenlenecek Devlet Başkanları İstişare Toplantısının başkanlığını üstlenmesinden dolayı Türkmenistan Cumhurbaşkanı Berdimuhamedov’u kutladı. Toplantıda, bir sonraki zirvenin Türkmenistan’da yapılmasını kararlaştıran liderler, toplantının sonunda Orta Asya Devlet Başkanları 7. İstişare Toplantısının Sonuç Bildirisini imzaladı.

KIRGIZİSTAN

KIRGIZİSTAN İLE KAZAKİSTAN ARASINDAKİ TİCARET HACMI 1,7 MİLYAR DOLARA ULAŞTI

Kazakistan'ın Astana şehrinde yapılan Hükümetlerarası Konsey toplantısında Kırgızistan Bakanlar Kurulu Başkanı Adılbek Kasımalıyev, iki taraflı ticaretin dinamiği hakkında bilgi verdi. Ayrıca Kırgızistan'ın Kazakistan ile birlikte hayata geçirmeyi teklif ettiği projelere de değindi. Bu bilgi Bakanlar Kurulu Basın Hizmeti tarafından aktarıldı.

Onun sözlerine göre, 2025 yılının dokuz ayında Kırgızistan ile Kazakistan arasındaki ticaret hacmi 1,7 milyar dolara ulaştı ve geçen yılın aynı dönemine göre %15 arttı. 2025 yılının ilk yarısında Kazakistan, Kırgızistan ekonomisine 64 milyon dolar tutarında doğrudan yatırım yaptı.

Adılbek Kasımalıyev'e göre, iki ülke arasında ticaret, sanayi işbirliği, enerji ve tarım-sanayi kompleksi alanlarında işbirliğini genişletme potansiyeli bulunmaktadır. Kırgız tarafının ana önerileri arasında sınır bölgesinde bir endüstriyel ticaret-lojistik kompleksi oluşturmak ve Kazakistan'ın Almatı bölgesinde tarım ürünleri için büyük bir dağıtım ve depolama merkezi kurmak yer almaktadır. Ona göre bu

projeler, istikrarlı tedariki sağlayarak tarım sektöründeki işbirliğini güçlendirecektir.

Kasımalıyev, ayrıca “Kichi-Kapka — Besagash”, “Ak-Tilek — Karasu” ve “Karkyra — Kegen” kontrol noktalarının yenileme çalışmalarının tamamlandığını ve “Tömkü Çüy — Ak-Suu” noktasının yeniden faaliyete geçtiğini bildirdi. Ona göre altyapının iyileştirilmesi, mal değişimini hızlandırarak lojistiğin verimliliğini artıracaktır.

Görüşmenin sonunda taraflar, 2030 yılına kadar ticaret hacmini 3 milyar dolara çıkarma niyetlerini teyit ettiler. Daha önce Kazakistan hükümeti, yılın ilk sekiz ayının sonuçlarına göre Kırgızistan ile Kazakistan arasındaki ticaret hacminin 1,4 milyar dolara ulaştığını ve %21 arttığını bildirmişti.

SADIR JAPAROV, ORTA ASYA'NIN EKONOMİK ENTEGRASYONUNU GÜÇLENDİRME ÖNERİLERİNİ AÇIKLADI

Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Japarov, Orta Asya ülkeleri arasındaki ekonomik entegrasyonu derinleştirmeye yönelik bir dizi adım önerdi. Bunu, Taşkent'te düzenlenen Orta Asya Devlet Başkanlarının Yedinci İstişare Toplantısındaki konuşmasında ifade etti.

Onun sözlerine göre, geçen yıl Orta Asya ülkelerinden Kırgızistan ekonomisine çekilen doğrudan yabancı yatırımların hacmi önceki yıla göre %15 artarak 135 milyon dolara ulaştı. Son üç yılda Kırgızistan ile Orta Asya ülkeleri arasındaki ticaret hacmi %28 arttı.

Bu yılın Ocak-Ağustos aylarında Kırgızistan ile Orta Asya ülkelerinin karşılıklı ticaret hacmi 1 milyar 700 milyon dolar olarak gerçekleşti ve geçen yılın aynı dönemine kıyasla %14 artış gösterdi. Gerçek entegrasyonu daha da derinleştirmek için Japarov üç ana yöne odaklanmayı önerdi:

Birincisi: Karşılıklı ticaretteki engelleri aktif şekilde ortadan kaldırmak, standartları

ve teknik düzenlemeleri uyumlaştırmak.

İkincisi: Hammaddeye dayalı modelden uzaklaşarak, işleme sanayisini ve yeni endüstriyel kümeleri geliştirme yoluyla ortak üretim zincirlerini oluşturmak.

Üçüncüsü: Dijitalleşmeyi kalkınmanın itici gücü olarak kullanmak; e-ticaretten başlayıp veri alışverişi ve siber güvenliğin güçlendirilmesine yönelik sınır ötesi dijital platformlar oluşturmak.

Ayrıca Sadır Japarov, bölgedeki ulaşım altyapısının geliştirilmesinin özel önem taşıdığını vurguladı.

Japarov şöyle dedi: “Stratejik öneme sahip Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryolunun inşası, ülkelerimizi sadece birbirine bağlamakla kalmayacak, lojistiği köklü şekilde değiştirerek Asya ile Avrupa'nın büyük pazarlarına en kısa yolu açacaktır. Bu bağlamda Zengezur Koridorunun inşası, Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryolunun mantıksal ve stratejik bir devamıdır.”

KIRGIZİSTAN

KIRGIZİSTAN VE ÖZBEKİSTAN, TİCARET HACMİNİ 2 MİLYAR DOLARA ÇIKARMA PLANLARINI GÖRÜŞTÜLER

Kırgızistan Ekonomi Bakanı Bakıt Sıdıkov, Bişkek'te düzenlenen Orta Asya Bölgesel Ekonomik İşbirliği iş forumu çerçevesinde, Özbekistan'ın Yatırımlar, Sanayi ve Ticaret Bakanı Laziz Kudratov ile bir görüşme gerçekleştirdi. Taraflar, ikili ilişkilerin mevcut durumu ile bunların daha da derinleştirilmesinin geleceğini ele aldılar.

Görüşmenin ana konusu, iki ülke liderleri tarafından belirlenen stratejik hedef

olan karşılıklı ticaret hacminin 2 milyar dolara çıkarılması oldu. Bakanlar, bu hedefe ulaşmanın mekanizmaları üzerine görüş alışverişinde bulunarak, ayrıca yatırım ortaklığını desteklemeye yönelik yaklaşan ortak etkinlikler için gerçekleştirilen hazırlıkları değerlendirdiler. Görüşmede, yüksek potansiyele sahip sanayi, enerji, tarım ve ulaştırma lojistiği alanlarındaki gelecek vaat eden projeler de ele alındı.

KAZAKİSTAN

KAZAKİSTAN VE ÖZBEKİSTAN 1,2 MİLYAR DOLARLIK YEDİ ORTAK PROJİYİ HAYATA GEÇİRDİ

Kazakistan ve Özbekistan Cumhurbaşkanları, ortak projelerin açılış törenine katıldılar. Bu konuda “Kapital.kz” İş Bilgi Merkezi tarafından bilgi verildi. Kassym-Jomart Tokayev ve Şevket Mirziyoyev, iki ülke arasındaki ortak projelerin açılış törenine video konferans yöntemiyle iştirak ettiler.

Toplam değeri 1,2 milyar Amerikan doları olan yedi proje hayata geçirildi. Bu projeler sanayi, inşaat, petrokimya, finans, lojistik ve turizm sektörlerini kapsamaktadır.

Bu projeler şunlardır:

- Sırderya ve Türkistan bölgelerinde yer alan “Orta Asya Uluslararası Sanayi İşbirliği Merkezi”,
- Taşkent şehrinde “Tenge Bank” ana merkezi,
- Taşkent bölgesinde çok amaçlı lojistik

merkezin inşaat başlangıcı,

- Yeni Taşkent’te “Astana” isimli konut kompleksi inşaatı,
- Kaşkaderya bölgesinde alkil benzen üretecek petrokimya kompleksi,
- Yeni Taşkent’te yer alan “Astana” oteli,
- Kazakistan başkentinde “Taşkent” oteli ve başka bazı tesislerin faaliyete geçmesi.

Hatırlatmak gerekirse, Cumhurbaşkanı Kassym-Jomart Tokayev daha önce Özbekistan’a resmi bir ziyaret gerçekleştirmişti. 15 Kasım tarihinde Tokayev ile Özbekistan lideri arasında görüşmeler yapıldı. İki lider aynı zamanda Kazakistan ile Özbekistan Yüksek Devletler Konseyi’nin ikinci toplantısına da katıldılar. Bu toplantıda Kazakistan Cumhurbaşkanı, nadir bulunan değerli metallerin işlenmesi alanında Özbekistan ile işbirliğini umut verici olarak değerlendirdiğini belirtti.

KAZAKİSTAN

TÜRKİYE'Lİ YATIRIMCI KAZAKİSTAN'DA GIDA JELATİNİ ÜRETECEK BİR FABRİKA KURACAK

TÜRKİYE'Lİ YATIRIMCI KAZAKİSTAN'DA GIDA JELATİNİ ÜRETECEK BİR FABRİKA KURACAK

Türkiye'nin İskefe Holding şirketi, Kazakistan'da gıda jelatini üreten bir fabrikanın kurulmasını planlıyor. Bu yatırım projesinin hayata geçirilmesine ilişkin konuları, Kazakistan Tarım Bakanı Aidarbek Saparov Türkiye merkezli İskefe Holding Yönetim Kurulu Başkanı Bilal Alkoç ile görüştü. Bu bilgi, Kazakistan Tarım Bakanlığı'nın basın servisi tarafından aktarıldı.

Tarım Bakanlığı'nın verilerine göre, yıllık 7.000 ton kapasiteye sahip yüksek teknolojiyle donatılmış tesisin inşasını İskefe Holding'in 2026 yılında başlatması öngörülmektedir. Projenin değeri 22,5 milyar tengeyi bulmaktadır.

Bakanın açıklamasına göre, bu proje, işleme sektörünün geliştirilmesi açısından stratejik önem taşımaktadır. Özellikle deri işleme sürecinin daha derin şekilde entegre edilmesine katkıda

KAZAKİSTAN

bulunacaktır. Bakanlık, projenin hayata geçirilmesi için kapsamlı destek sağlamaya hazır olduğunu belirtti.

Aidarbek Saparov ayrıca, deri ve yün işleme sektörünün geliştirilmesine yönelik olarak devlet tarafından bir dizi geniş çaplı destek tedbirlerinin sunulduğunu kaydetti. Bu tedbirler arasında yatırım sübvansiyonları, yün kırkım noktalarının, mobil komplekslerin ve ekipmanların sübvansiyon edilmesi, çiftçilere yünü işlenmek üzere teslim etmeleri için yapılan ödemeler, vergi kolaylıkları ve diğer destek mekanizmaları yer almaktadır.

İskefe Holding temsilcileri ise projenin hayata geçirilmesinin Kazakistan'daki işleme sektörünün gelişimine uzun vadeli olumlu etki sağlayacağını, ek istihdam yaratacağını ve yüksek katma değerli ihracat ürünlerinin hacmini artıracaklarını ifade ettiler.

Kazakistan Tarım Bakanlığı'nın bildirdiğine göre, hâlihazırda ülkede toplam 1,1 milyar dolar değerindeki 14 ortak proje üzerinde çalışmalar yürütülmektedir ve bunların 7 tanesi

başarıyla hayata geçirilmiş durumdadır.

Hatırlatmak gerekirse, Türkiye'nin S Sistem Lojistik şirketi Kazakistan'da depo terminalleri ağıının kurulmasını planlamaktadır. Ayrıca Türkiye merkezli Tiryaki Agro Holding'in de Astana'da bir tarım-sanayi kompleksini faaliyete geçirmeyi hedeflediği bildirildi. Bu tesis, ülkede tahıl ve bakliyat ürünlerinin tam

KAZAKİSTAN DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI, TÜRİ YATIRIM FONU İLE İŞBİRLİĞİNİ GENİŞLETME KONUSUNU ELE ALDI

17 Kasım'da Kazakistan Dıőıőleri Bakanı Yerzhan Kőőerbayev, Tűrİ Yatırım Fonu (TİF) Başkanı Baghdad Amreev ile bir araya gelerek fon çerçevesindeki işbirliğinin ilerleyişini ve 7 Ekim'de Gabala'da gerçekleştirilen Tűrİ Devletleri Teőkilatı'nın 12. Zirvesinin sonuçlarını değerlendirdi.

Görüşmede Bakan Kőőerbayev, Fonun güçlendirilmesine büyük önem verdiklerini belirterek TİF'in, Tűrİ ve İslam dünyasındaki ekonomik işbirliğinin temel yapı taşlarından biri haline gelmesi gerektiğini vurguladı. Baghdad Amreev ise Fonun kurumsallaşma sürecindeki gelişmeler ve hazırlanan proje portföyü hakkında bilgi verdi. Taraflar ayrıca bölgesel ekonomik

gündeme ilişkin görüş alışverişinde bulunarak Fonun uluslararası kuruluşlarla işbirliği imkânlarını ele aldı.

Bu kapsamda, İslam İşbirliği Teőkilatı bünyesinde faaliyet gösteren kurumlarla - İslam Kalkınma Bankası ve İslam Gıda Güvenliği Teőkilatı - ortak çalışmalar yürütme fırsatları da değerlendirildi.

Tűrİ Yatırım Fonu, 11 Kasım 2022'de düzenlenen 9. TDT Zirvesinde kurulmuştu. Üyeleri Azerbaycan, Macaristan, Kazakistan, Kırgızistan, Tűrkiye ve Özbekistan'dır. Fonun amacı, üye ülkelerde ekonomik kalkınmayı desteklemek, bölgesel ticareti artırmak ve iş dünyasına yeni fırsatlar sunmaktır.

KAZAKİSTAN

TÜRK YATIRIMCILAR KAZAKİSTAN'IN EN BÜYÜK SEBZE YETİŞTİRME SERASINI İNŞA ETTİLER

Kazakistan'ın Çimkent şehrinde, yıllık 155 bin ton domates üretimine uygun olarak inşa edilen ülkenin en büyük sera kompleksi "Alsera kz" hizmete açıldı. Bu bilgi "EastFruit" tarafından paylaşıldı. Sera kompleksinin yatırımcısı, Türkiye'nin tarım ve sanayi alanındaki "Alarko Holding" şirkettir. Açılış törenine Kazakistan Tarım Bakanı Aydarbek Saparov, Türkiye'nin Türkistan'daki Başkonsolosu Levent Gürcan, "Alarko Holding" Yönetim Kurulu Başkanı İzzet Garih ve Çimkent belediyesi temsilcileri katıldılar.

Aydarbek Saparov'un açıklamasına göre, Türkiye Kazakistan için tarım ve gıda sanayi alanındaki en önemli ortaklardan biridir. Günümüzde Türkiyeli yatırımcılarla birlikte toplam değeri 1,1 milyar doları bulan 14 proje hayata geçirilmektedir.

Bakanın sözlerine göre, bu tür işbirliği tecrübe paylaşımı, yeni teknolojilerin uygulanması ve tarım sektöründeki ticaret hacminin artırılması için büyük fırsatlar yaratmaktadır. Ortak çalışmalar, Kazakistan ve Türkiye'nin tarım ürünlerinin gıda güvenliğini ve rekabet gücü-

nü artırmaya katkı sağlayacaktır. Şu anda seranın daha önce faaliyete alınan bölümünde domatesin ilk hasadı toplanmış bulunmaktadır.

650 milyon dolarlık büyük yatırım projesinin inşaatı 2024 yılının yaz aylarında başlamıştı. Sera kompleksi yıllık 155 bin ton ürün üretme kapasitesine sahiptir. Kompleksin toplam alanı 650 hektardır ve ilk aşamada 208 hektarlık alanda inşaat işleri yürütülmektedir.

Genel olarak, bu yılın sonuna kadar komplekse ek olarak 40 hektarlık bir bölümün daha faaliyete alınması beklenmektedir. Bu durum üretimin genişlemesine ve iç pazarın taze sebze ihtiyaçlarının daha ileri düzeyde karşılanmasına imkân sağlayacaktır. İlk aşamanın tamamen devreye girmesiyle yaklaşık 2 bin kişiye istihdam sağlanacak, proje tamamen tamamlandığında ise çalışan sayısı 5 bine ulaşacaktır.

Etkinliğin önemli bölümlerinden biri, uluslararası standartlara uygun modern laboratuvara sahip uzmanlaşmış bir agro-akademik merkezin kurulmasıdır. Merkez, tarım sektörü için nitelikli personel yetiştirilmesini sağlayacaktır.

KAZAKİSTAN

TÜRKMENİSTAN EKONOMİSİNE YAPILAN KAZAKİSTAN YATIRIMLARININ HACMI 120 MİLYON DOLARI AŞTI

Türkmenistan ekonomisine yapılan Kazakistan yatırımlarının hacmi 120 milyon doları aştı. Bu bilgiyi, Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım-Jomart Tokayev, Astana'da Türkmenistan Cumhurbaşkanı Serdar Berdimuhamedov ile genişletilmiş formatta yaptığı görüşmeler sırasında açıkladı.

Tokayev'in açıklamasına göre, Kazakistan'da başarıyla faaliyet gösteren Türkmenistan sermayesine sahip yaklaşık 140 şirket, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin gelişmesine önemli katkı sağlamaktadır. Görüşme sırasında liderler, ikili işbirliğinin öncelikli alanlarını ele aldılar. Bu kapsamda ticaret-ekonomi, kültürel-insani ilişkiler, ulaştırma ve lojistik alanlarındaki işbirliği konuları tartışıldı. Özellikle enerji, sanayi işbirliği, tarım, IT, eğitim ve sağlık sektörlerindeki ortak projelere özel önem verildi.

Kazakistan Cumhurbaşkanı, ülkeler arasındaki tüm seviyelerde yürütülen aktif ve içerikli temasları vurguladı. İşbirliği, hükümetler arası düzeyde, kurumlar arası formatta ve çok taraflı yapılar çerçevesinde sürdürülmektedir. Tokayev'e göre, Kazakistan ile Türkmenistan'ı bölgesel ve uluslararası meselelerin çözümündeki ortak bakış açıları ve benzer yaklaşımlar birleştirmektedir. O, son beş yıl içinde iki ülke arasındaki karşılıklı ticaret hacminin dört kat fazla artarak yarım milyar doları aştığını kaydetti. 2025 yılının ilk dokuz ayında Türkmenistan ile Kazakistan arasındaki ikili ticaret hacmi 363,6 milyon dolara ulaşarak geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5,4 oranında artış göstermiştir.

KAZAKİSTAN

TÜRKMENİSTAN VE KAZAKİSTAN YER ALTI FİBER OPTİK İLETİŞİM HATTININ İNŞASINI KARARLAŞTIRDI

Kazakistan ve Türkmenistan, Temirbaba (Kazakistan) – Bekdaş (Türkmenistan) hattında ortak yer altı fiber optik iletişim hattının inşası konusunda anlaşmaya vardılar. Bu konu, Türkmenistan İletişim Bakanı Hadjimyrat Hudaygulyyev ile Kazakistan Başbakan Yardımcısı, Yapay Zekâ ve Dijital Kalkınma Bakanı Jasan Madiev ve Bakan Yardımcısı Dosjan Musaliev'in görüşmesi sırasında ele alındı.

Kazakistan Yapay Zekâ ve Dijital Kalkınma Bakanlığı basın servisine göre, yeni hat bölgenin transit potansiyelini artıracak, uluslararası iletişim kanallarının kapasitesini yükseltecek ve Orta Asya'da ek dijital güzergâhların oluşturulmasına imkân sağlayacaktır.

Türkmenistan Cumhurbaşkanı Serdar Berdimuhamedov'un 25 Kasım 2025'te Ka-

zakistan'a yaptığı resmî ziyareti sırasında "TNS-Plus" (Kazakistan) ile "TürkmenTelekom" (Türkmenistan) arasında sınırdaki kablo geçişinin inşası ve omurga ağlarının birleştirilmesine ilişkin bir mutabakat zaptı imzalandı.

Projenin hayata geçirilmesi için hattın teknik parametrelerini ve proje-keşif belgelerini belirleyecek ortak bir çalışma grubu oluşturulacaktır. Ana işlerin bir yıl içinde tamamlanması planlanmaktadır. Fiber optik teknoloji, ışık darbelerini kullanarak cam veya plastikten yapılmış ince lifler üzerinden sinyal iletmektedir. Tam iç yansıma prensibi sayesinde sinyal çok düşük kayıplarla aktarılmakta ve yüksek hız ile geniş kapasite sağlamaktadır.

KAZAKİSTAN VE ÖZBEKİSTAN ÜÇ YENİ HAVA HATTI AÇIYOR

Kazakistan Başbakanı Olzhas Bektenov'un talimatının uygulanması çerçevesinde, Kazakistan ile Özbekistan arasındaki turizm ve ulaşım bağlantılarını geliştirme çalışmaları hızlandırıldı. Bu bilgi, "Primeminister.kz" basın servisi tarafından aktarıldı.

Kazakistan Ulaştırma Bakanlığı aracılığıyla üç yeni hava hattı faaliyete geçirilmektedir. Bu yılın 1 Aralık tarihinden itibaren "SCAT" havayolu şirketi, Türkistan – Bukhara, Türkistan – Ürgenç (Hive) ve Tür-

kistan – Semerkant güzergâhlarında düzenli uçuşlar başlatacaktır. Her hat haftada üç kez işletilecektir. Bilet satışları açık olup, tek yön uçuş ücreti 40 bin tenge olarak belirlenmiştir.

Başlangıç aşamasında istikrarlı bir yolcu akışı oluşturmak amacıyla uçuşlar sübvansede edilecektir. Bu hatların açılması, turizmi geliştirmeyi, İpek Yolu şehirlerinin tanıtımını artırmayı, bölgeler arasındaki ulaşım bağlantılarını güçlendirmeyi ve yabancı turist akı-

şını çoğaltmayı hedeflemektedir.

Bunun yanında Kazakistan Turizm ve Spor Bakanlığı, Orta Asya'daki "İpek Yolu" boyunca ortak bir rotanın yeni konseptini hazırladı. Bu konseptte bölgenin ana şehirleri olan Almatı, Çimkent, Türkistan, Taşkent, Semerkant, Buhara ve Hive ile ortak tarihi miras ve doğal kaynaklar dâhil edildi.

İlk Semerkant turu, "kompastour" operatörü ile ortaklaşa başlatıldı. Şu anda yeni turların oluşturulması için diğer turizm şirketleriyle görüşmeler sürdürülmektedir. 2026 yılında Kazakistan ve Özbekistan'ın turistik potansiyelini birlikte tanıtmaya ve iki ülkenin turizm kaynaklarını birleştirme imkânı değerlendirilecektir.

Hatırlatmak gerekirse, Ağustos ayında "Orta Asya – Çin (C5+1)" formatındaki sivil havacılık alanında iş birliği çalışma grubu konferansında, Kazakistan ve Özbekistan havacılık otoriteleri iki ülke arasındaki düzenli uçuşların sayısının artırılması konusunda anlaşmaya varmıştı. 3 Temmuz 2025 tarihinden itibaren Özbek "My Frei-

gher" havayolu şirketi Aktau – Nukus hattında haftada iki uçuş başlatmıştı. "Fly Arystan" ise 15 Temmuz 2025'ten itibaren Atırau – Taşkent hattında haftada üç kez düzenli uçuşlara başlamıştı.

ÖZBEKİSTAN

TÜRK ŞİRKETİ “PRIMA”, ÖZBEKİSTAN’IN İLAÇ SEKTÖRÜNE 20 MİLYON DOLAR YATIRIM YAPACAK

Özbekistan İlaç Sanayisini Geliştirme Ajansı Direktörü Abdulla Azizov, Türkiye’nin “PRIMA” şirketinin temsilcileriyle bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşme sırasında Türk “PRIMA” şirketi temsilcileri, Özbekistan’da özellikle “Tashkent Pharma Park” yenilikçi-bilimsel-endüstriyel ilaç kümesinde modern bir üretim tesisinin kurulması niyetinde olduklarını ifade ettiler.

Proje kapsamında 20 milyon dolarlık yatırım yapılması ve 350’den fazla yeni iş yerinin oluşturulması planlanmaktadır. Yeni tesiste çocuk bezleri, hijyen ürünleri ve

ıslak mendiller üretilenecektir. “PRIMA” şirketi, dünya çapında 180’den fazla ülkede faaliyet gösteren ve temizlik ile hijyen ürünleri üretiminde lider konumda bulunan uluslararası “Procter & Gamble” (P&G) şirketinin bir parçasıdır.

Abdulla Azizov, yatırımcılara yabancı şirketler için oluşturulan elverişli çalışma koşulları, sağlanan teşvikler ve ilaç kümesinin altyapı olanakları hakkında geniş bilgi verdi. Türk ortaklar ise Özbekistan’ın ilaç ve hijyen pazarlarının potansiyelini, yatırım ortamının cazibesini yüksek olduğunu düşünerek, projenin uygulanmasına yönelik somut adımlar atmayı kararlaştırdılar.

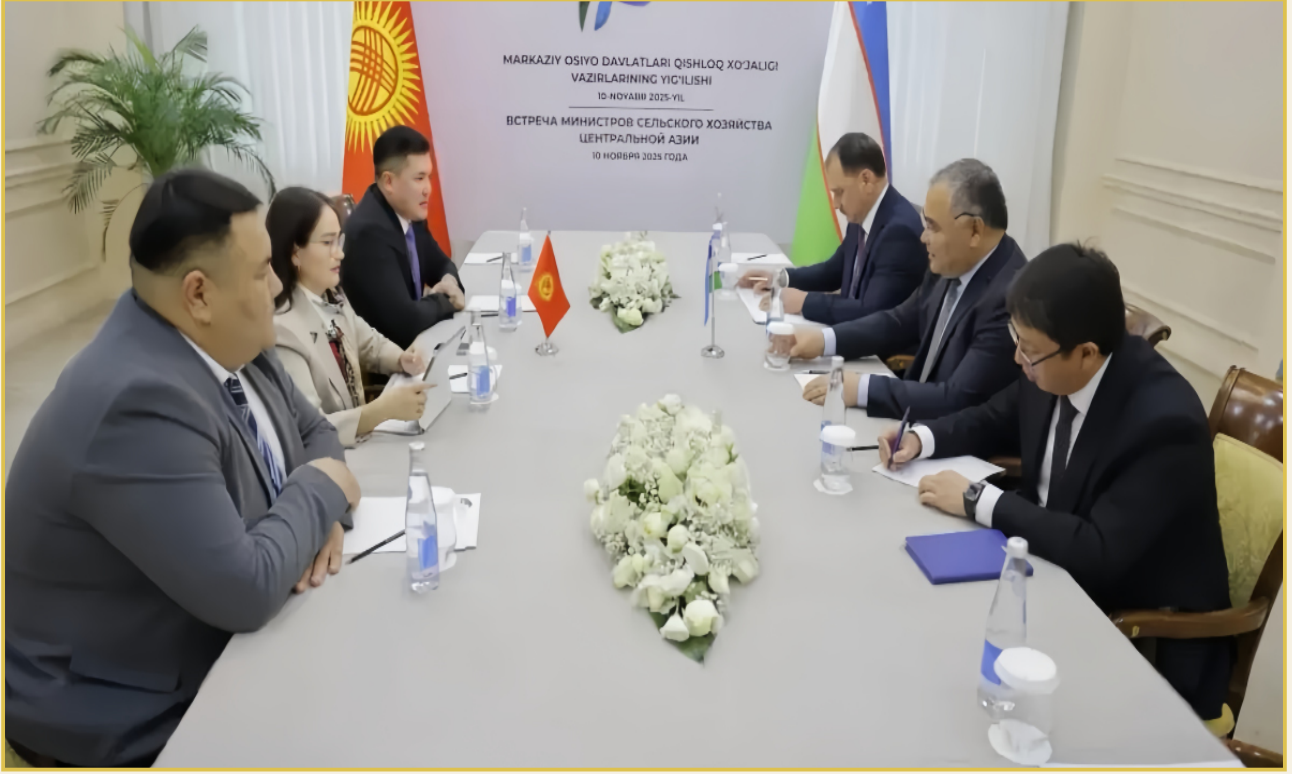
ÖZBEKİSTAN VE TÜRKİYE ORTAK TURİZM PROJELERİ KONUSUNDA ANLAŞMAYA VARDILAR

Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği (TÜRSAB) ile Özbekistan'ın Fergana bölgesi temsilcileri, turizm acenteleri ve ilgili kurumların katılımıyla bir toplantı gerçekleştirildi. Toplantı sırasında, Özbekistan'ın Fergana bölgesinin turizm potansiyeli geniş bir şekilde tanıtıldı ve bu konuda Fergana Bölge Valisi Yardımcısı Nuriddin Mamacanov bilgi verdi.

Türk turistlerin Fergana'ya olan ilgisini artırmak amacıyla, katılımcılar bölgenin tanıtımıyla ilgili ortak projelerin hayata geçirilmesi ve turizm alanındaki mesleki eğitim kurumları arasındaki iş birliğinin geliştirilmesi konularını ele aldılar. TÜRSAB Başkan Yardımcısı Davut Günay, bu

girişimleri desteklediğini belirterek, ortak bir eylem planı hazırlanması konusunda mutabakata vardıklarını söyledi.

İlk adımlar kapsamında, Kasım ayı sonunda İstanbul ve Ankara şehirlerinde Özbek tur operatörleri için tanıtım sunumları düzenlenmesi, Aralık ayında ise Türkiye'nin önde gelen tur operatörleri için Fergana bölgesine bir tanıtım gezisi organize edilmesi planlanmaktadır. Ayrıca iş birliği çerçevesinde, Fergana merkezli "Dilrabo Travel" şirketi ile Türkiye'den "Tumbalu" şirketi arasında bir anlaşma imzalanarak, ortak turizm projelerinin uygulanmasına başlandı.

ÖZBEKİSTAN, KIRGIZİSTAN İLE TARIM ALANINDA KULLANDIĞI DİJİTAL DENEYİMLERİNİ PAYLAŞACAK

Taşkent'te Orta Asya ülkelerinin tarım bakanlarının toplantısı çerçevesinde, Özbekistan Tarım Bakanı İbrohim Abdurahmonov ile Kırgızistan Su Kaynakları, Tarım ve İşleme Sanayii Bakan Yardımcısı Asel Kenenbaeva bir araya geldi. Bu gelişme hakkında Özbekistan Tarım Bakanlığı'nın basın servisi bilgi verdi.

Görüşmede taraflar, tarım alanındaki ikili projelerin mevcut durumunu değerlendirip pratik işbirliğini genişletme konusunda mutabakata vardılar. Müzakerelerin ana konuları; su ve toprak kaynaklarının rasyonel kullanımı, patates üretiminde işbirliği, tohumculuk sektörünün yenilenmesi ve hayvancılığın geliştirilmesi oldu.

Özbekistan, tarım sektörünün dijitalleştirilmesine dair deneyimlerini “Agroplatfor-

ma” ve “Agrosugurta” sistemleri üzerinden tanıttı. Kırgız tarafı ise bu tecrübeyi uygulamaya ilgi duyduğunu ifade etti.

Ayrıca aşağıdaki konular ele alındı:

- bilimsel-araştırma enstitüleri arasındaki işbirliğinin genişletilmesi;
- genç uzmanların değişimi;
- tarımsal eğitim sisteminin modernizasyonu;
- mevcut projeler çerçevesinde çalışma gruplarının faaliyetlerinin canlandırılması.

Görüşmenin sonunda taraflar, Özbekistan-Kırgızistan işbirliğinin tarım alanında bölgenin sürdürülebilir kalkınmasında önemli bir rol oynayacağını belirttiler.

ÖZBEKİSTAN

ÖZBEKİSTAN VE MACARİSTAN, IT ALANINDAKİ İŞ BİRLİĞİNİ GENİŞLETME KONUSUNDA ANLAŞTI

Özbekistan Dijital Teknolojiler Bakanı Şerzod Şermatov, telekomünikasyon ve IT çözümlerinin büyük geliştiricilerinden biri olan Macar “4iG” şirketinin CEO’su Gellért Jászai ile bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşme sırasında Özbekistan ile Macaristan arasında dijital ekonomi, IT dış kaynak kullanımı, telekomünikasyon altyapısının geliştirilmesi ve veri merkezleri alanlarındaki iş birliğinin geleceği ele alındı.

Özellikle Budapeşte’de düzenlenecek olan “Uzbekistan Outsourcing Conference” konferansının önemi üzerinde duruldu. Bu etkinlik, Özbekistan’ın IT sektörünü Avrupa iş çevrelerine tanıtmak için önemli bir platform olarak değerlendirilmektedir.

Toplantıda ayrıca veri merkezlerinin inşası, “yeşil” enerjiye dayalı altyapının oluşturulması, uzman yetiştirme ve vergi teşvikleri gibi konular da tartışıldı.

“4iG” şirketi temsilcileri, Özbekistan’ın yatırım ortamının cazibesi, fazla enerji kaynaklarının rasyonel kullanımı ve yapay zekânın geliştirilmesinde veri merkezlerinin rolü konusunda görüş alışverişinde bulundular. Görüşmenin sonunda taraflar, iş birliğinin genişletilmesi, ortak projelerin hayata geçirilmesi ve Avrupa şirketlerinin Özbekistan’daki IT ekosistemine çekilmesi konusunda anlaşmaya vardılar.

TÜRKİYE ŞİRKETİ ÖZBEKİSTAN'DA MERKEZİ FUTBOL STADYUMU İNŞA EDECEK

Özbekistan Futbol Federasyonu yöneticileri, önde gelen Türk inşaat şirketleri KOC Construction ve Bahadır Kul Architects temsilcileriyle Taşkent'te yeni merkezi futbol stadyumunun inşası projesini görüşmek üzere bir toplantı gerçekleştirdi.

Sunum sırasında Türk uzmanlar; stadyumun mimari özellikleri, yapısal unsurları, modern altyapısı, seyirciler için güvenlik sistemleri ile sporcular ve teknik personel için iç kompleksler hakkında ayrıntılı bilgi verdiler.

Özbekistan Futbol Federasyonu yönetimi, projenin FIFA'nın tüm gerekliliklerine tam olarak uygun olması için kendi öneri ve tavsiyelerini sundu. Özellikle taraftarlar, uzmanlar ve medya temsilcileri için modern koşulların oluşturulmasına ayrı bir önem verildi.

Toplantının sonunda taraflar, projenin geliştirilmesi ve netleştirilmesi üzerinde ortak çalışmayı sürdürme konusunda anlaş-

tılar. Bilindiği üzere, 11 Kasım 2025 tarihinde Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, Yeni Taşkent'te yeni stadyumun temel atma törenine katılmıştı. 100 milyon dolarlık yatırımla inşa edilmekte olan bu tesis, ülkedeki futbolun gelişimi bakımından önemli bir proje olarak değerlendirilmektedir.

Stadyum, modern mimari ile ulusal değerlerin uyumlu bir birleşimini içerecek şekilde inşa edilecektir. Tesis doğal çevreye entegre edilerek "yeşil enerji" prensipleri ve modern yönetim teknolojileri kullanılacak, seyirciler için tüm koşulları sağlayacaktır.

Yeni stadyum, FIFA standartlarına tamamen uygun olup Asya'nın en büyük ve teknolojik açıdan en gelişmiş futbol komplekslerinden biri olacaktır. Ayrıca 2027'de düzenlenecek U-20 Dünya Kupası'nın ana arenası olarak hizmet vererek Özbek futbolunun ve gençlik sporunun gelişimine uzun yıllar katkı sağlayacaktır.

ÖZBEKİSTAN

TÜRKİYE’NİN BANKASI, ÖZBEKİSTAN PAZARINA AÇILMA İMKÂNLARINI DEĞERLENDİRİYOR

Özbekistan’ın “IT Park Uzbekistan” Startup Geliştirme ve Yatırım Direktörü El-yor Maksudov başkanlığındaki heyet, Türkiye’den Aktif Bank, UPT ve Aktif Tech temsilcilerinden oluşan delegasyonla bir çalışma toplantısı gerçekleştirdi. Türk heyetinde UPT Genel Müdürü Murat Kasten, Aktif Bank Teknik Direktörü Kadir Öztürk, UPT Uluslararası Ortaklıklar Müdürü Meylis Amanmyradov ve UPT’nin Özbekistan temsilcisi Aziz Asanov yer aldı.

Görüşme sırasında taraflar, Aktif Tech projelerine Özbekistanlı IT uzmanlarını dâhil etme imkânlarını, yerel startupların bankanın ekosistemine entegre edilme yollarını ve bölgede fintech çözümlerinin geliştirilme perspektiflerini ele aldılar. Özbekistan tarafı, Türk heyetine IT Park Uzbekistan’ın faaliyetleri, uluslararası şirketlere sunulan avantajlar ve yüksek teknoloji projeleri için oluşturulan koşullar hakkında bilgi verdi. Özbekistan merkezli “Mulk Protocol” ve “PayLov”

startupları ile işbirliği olanakları üzerinde özellikle duruldu.

- Mulk Protocol, İslami finans modeline dayalı olarak gayrimenkul ve iş tokenizasyonu üzerine çalışmaktadır.

- PayLov ise para transferi, hizmet ödemeleri, finansal yönetim ve yatırım işlemleri için çözümler sunan bir platformdur.

Toplantıda bu startupların ürünlerinin Aktif Grubu platformlarına entegre edilme olanakları değerlendirildi. Bilindiği üzere, Aktif Bank, Türkiye’nin en büyük özel yatırım bankasıdır ve yaklaşık 200 ülkeye uluslararası para transferleri sağlamaktadır. Taraflar, görüşmeleri sürdürme, Özbekistanlı IT uzmanlarını ve startupları çekme potansiyelini detaylı analiz etme ve gelecekte işbirliğini daha da derinleştirme konusunda mutabakata vardılar. IT Park Uzbekistan temsilcilerine göre, Türk şirketi ile işbirliği, Özbekistan’daki IT şirketlerinin uluslararası arenaya çıkması için yeni fırsatlar açacak ve ülke uzmanları için yeni iş alanları oluşturacaktır.

2025 YILINDA TÜRKİYE'Yİ 151 BİN KIRGIZİSTANLI TURİST ZİYARET ETTİ

Türkiye Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın verilerine göre, 2025 yılının Ocak–Eylül döneminde ülkeyi 50 milyon yabancı turist ziyaret etti. Bu rakam, geçen yılın aynı dönemine göre %1,6 oranında artış gösterdi. Turizm gelirleri 50 milyar dolara ulaşarak 2024 yılına kıyasla %5,7 oranında yükseldi.

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün (UN Tourism) 2024 yılı verilerine göre, Türkiye dünyada en çok ziyaret edilen ülkeler arasında dördüncü sırada yer almaktadır. Bu bilgi, Türkiye'nin turizm merkezi olan İstanbul'da düzenlenen basın toplantısında açıklandı.

Türkiye Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un açıklamasına göre, 2025 yılının ilk dokuz ayı, bölgedeki si-

lahlı çatışmalar ve iklim değişikliklerinin etkisi nedeniyle zor geçti. Buna rağmen hükümetin uyguladığı stratejiler sayesinde turizm gelirleri %5,7 artarak 50 milyar dolara ulaştı. Bakan, ülke tarihinde ilk kez bu rakamın yılın üçüncü çeyreğinde elde edildiğini belirtti. Yıl sonuna kadar Türkiye'nin 64 milyar dolar turizm geliri elde etmesi beklenmektedir. 2025 yılının dokuz aylık sonuçlarına göre Türkiye için en önemli üç turizm pazarı şunlardır:

- Rusya – 5,53 milyon turist
- Almanya – 5,22 milyon turist
- Birleşik Krallık – 3,54 milyon turist

Ayrıca, Kırgızistan'dan Türkiye'ye gelen turist sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %5,3 artarak 151 bine ulaştı.

TÜRKİYE

TÜRKİYE'NİN MERCİMEK İTHALATINDA KAZAKİSTAN RÜZGARİ: DOKUZ AYDA 227 BİN TON İHRACAT

Mersin’de düzenlenen AgroFood Summit 2025 zirvesi kapsamında, Kazakistan Gıda Sözleşme Kurumu ile Türkiye Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) heyetleri, tarım alanındaki stratejik işbirliğini güçlendirmeye yönelik kritik görüşmeler gerçekleştirdi.

Türkiye, küresel mercimek ithalatında öncü ülkeler arasında yer almaktadır. Ülkenin mercimek ithalat hacmi, 2024 yılında 141 bin ton olarak kayıtlara geçerken, bu rakam 2025 yılının ilk dokuz aylık döneminde 226,8 bin tona ulaşarak önemli bir artış gösterdi.

Görüşmede her iki taraf da, Kazakistan menşeli mercimeğe yönelik talepteki bu çarpıcı artışın, ürünün yüksek kalitesi, düzenli tedarik güvencesi ve etkin lojistik zincirleri sayesinde gerçekleştiğini vurguladı.

Üretimde Tarihi Rekor: 1 Milyon Tonu Aşan Baklagiller

Kazakistan Gıda Sözleşme Kurumu Birinci Başkan Yardımcısı İldar Ismagulov, Kazakistan’ın ekim alanlarını çeşitlendirme politikasının somut ve başarılı sonuçlar verdiğini belirtti. Kurum yetkilisi, 2025 yılında baklagiller üretiminin ilk kez 1 milyon ton sınırını aştığını ve bu üretimin yaklaşık yüzde 80’ini mercimeğin oluşturduğunu açıkladı. Kurumun, TMO’nun taleplerine uygun olarak yalnızca buğday değil, aynı zamanda geniş yelpazede baklagiller ve yağlı tohum tedarikine hazır olduğu ifade edildi.

Görüşmelerde taraflar, ticari işbirliğini ilerletmenin yanı sıra stok yönetimi, piyasa düzenleme mekanizmaları, satın alma kampanyaları ve ihracat süreçleri gibi konularda da karşılıklı deneyim paylaşımında bulundu.

TMO’nun, Kazakistan’daki Gıda Sözleşme Kurumuna benzer bir görev tanımına sahip olduğu belirtildi. Her iki kurum da, tahıl üretimini destekleme, devlet rezervleri için alım yapma ve iç piyasada fiyat istikrarını sağlama gibi kritik görevleri üstlenmektedir.

TÜRKMENİSTAN CUMHURBAŞKANI, TÜRK “ÇALIK HOLDING” ŞİRKETİNİN BAŞKANI İLE GÖRÜŞTÜ

Türkmenistan Cumhurbaşkanı Serdar Berdimuhamedov, Balkan vilayetine yaptığı çalışma ziyareti kapsamında “Çalık Holding” Şirketler Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Çalık’ı kabul etti.

Cumhurbaşkanı Serdar Berdimuhamedov, enerji projelerine dikkat çekerek, şu anda Türkmenistan’ın Hazar Denizi kıyısında inşa edilmekte olan kombine çevrimli elektrik santralinin, kardeş Türkiye dâhil olmak üzere komşu ülkelere ve diğer devletlere elektrik enerjisi ihracatına imkân sağlayacağını belirtti.

Devlet Başkanı ayrıca Balkan vilayetinde yıllık 1 milyon 155 bin ton karbamid üretecek kompleksin inşasına başlandığını ifade

etti. Bu projenin ülke ekonomisinin çeşitlendirilmesi yoluyla kalkınmasına önemli katkı sağlayacağını vurguladı ve “Çalık Holdingin” bundan sonra da Türkmenistan’da devlet düzeyindeki projeleri modern teknolojilerle etkin bir şekilde hayata geçireceğine olan güvenini dile getirdi.

“Çalık Holding” Şirketler Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Çalık, kendisine gösterilen yüksek güven için içten teşekkürlerini sunarak, yönettiği şirketin sözleşmeden doğan yükümlülüklerini bundan sonra da en yüksek sorumluluk bilinciyle yerine getireceğini vurguladı.

TÜRKMENİSTAN

TÜRKMENİSTAN, TÜRKİYE'YE ELEKTRİK ENERJİSİ İHRAÇ ETMEYİ PLANLIYOR

Avaza şehrinde düzenlenen “CIET-2025” Uluslararası Konferansı kapsamında, Türkmenistan’ın enerji sektörünün geleceğine ilişkin stratejik bir açıklama yapıldı. Türkmenistan Enerji Bakan Yardımcısı Serdar Saparov, Hazar Denizi kıyısında modern bir elektrik santrali inşa edilmesini öngören büyük ölçekli bir projenin uygulanmaya başlandığını duyurdu.

Hazar kıyısında inşa edilecek bu yeni tesisin kurulu gücü 1574 megavat (MW) olacaktır. Bu proje, Türkmenistan’ın enerji sistemini modernleştirme stratejisinin temel yönlerinden birini oluşturmaktadır. Enerji üretim kapasitesinin önemli ölçüde artırılması, ülke içindeki tüketicilere güvenilir ve kesintisiz elektrik enerjisi temin edilmesini sağ-

layacaktır. Ayrıca Türkiye ve Kafkas ülkelerine elektrik ihracatı olanaklarını da genişletecektir. Söz konusu yeni enerji projesi, ülkenin “yeşil enerji” politikasına tamamen uygundur. Yeni teknoloji, enerjinin iki kez kullanılmasına imkân tanımaktadır. Örneğin, gaz türbinlerinden çıkan sıcak gazların ısısı buhar türbinleri aracılığıyla ek elektrik üretiminde kullanılacaktır.

Bu yöntem, doğalgaz tasarrufu sağlamanın yanı sıra çevreye zararlı madde salınımını önemli ölçüde azaltacak, üretimi daha çevreci ve verimli hale getirecektir. Serdar Saparov’un belirttiğine göre, projenin başarıyla hayata geçirilmesi, Türkmenistan’ın yenilikçi teknolojilere ve sürdürülebilir kalkınmanın uzun vadeli stratejisine olan bağlılığını göstermektedir.

TÜRKMENİSTAN ÜZERİNDEN “ÇİN-TAHRAN” HATTINDA İLK DENEME KONTEYNER TRENİ GEÇECEK

“Çin – Oş – Savai – Sarahs – Tahran” uluslararası multimodal taşımacılık koridorunun ilk aşaması, deneme konteyner grubunun gönderilmesiyle başladı. Bu bilgi, Türkmenistan Ulaştırma ve Lojistik Merkezi (TULM) tarafından açıklandı. Çin’den gönderilen dokuz konteyner, Kaşgar sınır kapısı üzerinden Kırgızistan’daki Oş istasyonuna ulaştı. Konteynerler daha sonra karayolu taşımacılığından demiryolu platformlarına taşınacaktır.

Proje, Türkmenistan Ulaştırma ve Lojistik Merkezi ile “CNTRAN INT’L LOGISTICS” şirketi tarafından ortaklaşa yürütülmektedir. Amacı, multimodal yük taşımacılığını geliştirmek ve Çin’den Orta Asya üzerinden İran’a, oradan da Orta Doğu ülkelerine kadar sürekli bir ticaret hattı oluşturmaktır.

Daha sonra konteynerler “Çin – Oş – Savai – Sarahs – Tahran” güzergahı boyunca Türkmenistan üzerinden transit olarak ilerleyecektir. Bu pilot proje, bölgedeki taşımacılık ve lojistik iş birliğini güçlendirmede ve Türkmenistan’ın Kuzey-Güney ile Doğu-Batı yönlerindeki ana transit merkezi rolünü pekiştirmede önemli bir adım olarak görülmektedir.

Daha önce Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Azerbaycan, “Çin – Kırgızistan – Özbekistan – Türkmenistan – Azerbaycan” hattında ortak bir deneme rotasını başlatmışlardı. Bu girişim, taşımacılık iş birliğini güçlendirmeyi ve uluslararası lojistik bağlantılarını genişletmeyi amaçlamaktadır.

TÜRKMENİSTAN

TÜRKMENİSTAN VE ÖZBEKİSTAN'IN ORTAKLAŞA İNŞA ETTİĞİ ŞAVAT-DAŞOĞUZ SINIR TİCARET BÖLGESİ FAALİYETE GEÇTİ

Türkmenistan ile Özbekistan arasındaki ekonomik ilişkileri güçlendirmeye yönelik “Şavat – Daşoğuz” ortak sınır ticaret bölgesi hizmete açıldı. Bu gelişmenin, iki ülke liderlerinin karşılıklı yarar sağlayan işbirliğini geliştirme ve ticaret hacmini artırma yönündeki çalışmalarının bir sonucu olarak ortaya çıktığı değerlendirilmektedir.

Ortak ticaret bölgesinin toplam alanı altı hektardır; bunun üç hektarı Özbekistan ürünleri, kalan üç hektarı ise Türkmenistan ürünleri için ayrılmıştır. Kapalı ticaret pavyonunda 112 ticaret alanı ve 28 uzmanlaşmış mağaza için uygun koşullar oluşturulmuştur. Ayrıca 16 ek ticaret noktasının açılması da planlanmıştır. Bu ticaret bölgesinde Özbekistan'da üretilen ürünler Türkmenistan'a ihraç edilecek, Türkmenistan'da üretilen mallar ise Özbekistan'a gönderilecektir. Bu durum, girişimciliğin gelişmesine ve iki ülke arasındaki ticari-ekonomik ilişkilerin güçlenmesine katkı sağlayacaktır.

Yeni ticaret bölgesinin avantajlarından biri, basitleştirilmiş ticaret rejiminin uygulan-

masıdır. Günün gereksinimlerine uygun teknik ekipmanlar kurulmuş olup, modern gümrük noktası malların ve insanların sınırdan geçişini daha hızlı, elverişli ve şeffaf hale getirmektedir. Özbekistan ve Türkmenistan vatandaşları ticaret bölgesine vizesiz giriş yapabilmektedir; bu da dostluk ilişkilerini ve ekonomik işbirliğini pekiştirmeye yardımcı olmaktadır.

Ticaret bölgesi modern altyapı tesisleriyle donatılmıştır. Bunlara ticaret pavyonları, depolar, konteyner alanları dâhildir. “Tek Pencere” merkezi gümrük, vergi ve sertifikasyon hizmetlerini sunmaktadır. Bu tür imkânlar, iş yapma süreçlerini kolaylaştırmaktadır. Ayrıca bankacılık hizmet noktaları, döviz büroları, oteller ve sağlık noktaları da bulunmaktadır.

Hatırlatmak gerekir ki, “Şavat – Daşoğuz” ticaret bölgesinin inşaatı Ekim 2022'de başlamış olup, ticaret hacmini artıracak, ulusal ürünlerin tanıtımını destekleyecek ve iki ülkenin iş dünyası ile ekonomik büyümesine yeni fırsatlar yaratacak stratejik bir platform olarak değerlendirilmektedir.

TÜRKMENİSTAN

TÜRKMENİSTAN ÜRETTİĞİ GAZI KAZAKİSTAN ÜZERİNDEN İHRAÇ ETMEYİ PLANLIYOR

Astana ve Aşkabat, Türkmenistan gazının Kazakistan üzerinden ihraç edilmesine yönelik güzergâhları görüştü. Ana amacın, gazın Çin'e, İran'a ve Güney Asya ülkelerine ihracat imkanlarını değerlendirmek olduğu belirtilmektedir. Bu bilgiyi "Kazinform" Uluslararası Haber Ajansı duyurdu.

Verilen bilgilere göre, iki ülke arasındaki işbirliğinin genişletilmesine yönelik perspektifler; işleme sektörü ile sınır bölgelerinde bulunan enerji akışlarının yönetimi alanındaki karşılıklı etkileşimi de kapsamaktadır. Bu yönelimler, küresel piyasaların değiştiği koşullarda ortak bir bölgesel enerji alanı oluşturmanın temeli teşkil edebilir.

Türkmenistan, büyük doğal gaz kaynak-

larına sahip bir ülke olarak bilinmektedir. Kazakistan ise Türkmenistan gazının diğer ülkelere ihracında önemli bir rol oynayabilecek bir ülke olarak değerlendirilmektedir. Kazakistan'ın "QazaqGaz" şirketi ile Türkmenistan'ın "Türkmengaz" şirketi, teknolojik süreçlerin uyumlaştırılması ve ortak projelerin hazırlanması üzerinde çalışmalar yürütmektedir. Taraflar, Türkmenistan'daki "Galkynyş" gaz sahası için bir yol haritası oluşturabilirler.

Hatırlatmak gerekir ki, "QazaqGaz" Kazakistan'ın ulusal doğal gaz şirkettir. Şirket, doğal gazın üretilmesi, taşınması, depolanması ve satılmasıyla birlikte ülkenin gaz taşıma altyapısının geliştirilmesiyle de ilgilenmektedir.

AZERBAIJAN

AZERBAIJAN, ORTA KORİDORUN GELİŞİMİNDEKİ ROLÜNÜ GÜÇLENDİRİYOR

Azerbaycan, Orta Koridorun ana katılımcılarından biri olarak, yeni oluşan küresel lojistik merkezleri arasında yer almaktadır. Bu durum, Allianz Trade (AT) şirketinin yayımladığı raporda belirtilmiştir.

Raporda vurgulandığına göre, Rusya ile Ukrayna arasındaki savaşın başlamasından sonra Asya ile Avrupa arasındaki ticaret yollarında Orta Koridorun rolü önemli ölçüde artmıştır. 2023 yılında bu koridor üzerinden yapılan yük taşımacılığı, bir önceki yıla kıyasla %86 oranında artarken; 2024 yılında Kazakistan üzerinden geçen demiryolu yükleri %63 oranında yükselmiştir.

Ayrıca, Azerbaycan, Türkiye, Gürcistan ve Kazakistan tarafından demiryollarının, limanların ve Hazar Denizi üzerindeki feri-

bot hatlarının geliştirilmesine yönelik yatırımların, Orta Koridorun gelişiminde belirleyici bir rol oynayacağı ifade edilmektedir. Bu projeler, bölge içi ticaretin canlanmasına ve Avrupa Birliği'nin artan ilgisine katkı sağlamaktadır. Rapor ayrıca, ekonomisinin nispeten küçük olmasına rağmen, Azerbaycan'ın Umman, Uruguay ve Panama gibi ülkelerle birlikte yeni oluşan küresel lojistik merkezlerinden biri olduğuna dikkat çekmektedir. Allianz Trade (AT)'in verilerine göre, ülkenin liman ve demiryolu altyapısının modernizasyonuna yönelik yatırımları, Azerbaycan'ın Asya ile Avrupa arasındaki stratejik köprü rolünü güçlendirmektedir.

KTMÜ-TÜRKSAM

KTMÜ Adına Sahipleri:

Rektör Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN,
Rektör Vekili Prof. Dr.
Almaz İBRAYEV

Yayına Hazırlayanlar:

Dr. Maksat ACIKAN uulu

TÜRKSAM Adına**Genel Yayın Yönetmeni:**

Prof. Dr. Nasuh USLU

Yazışma Bilgileri:

KTMÜ, TÜRKSAM,
Cengiz Aytmatov Yerleşkesi, Bişkek
Tel: (0996) 0312-25-31-28

Editör:

Prof. Dr. Nasuh USLU

Orta Asya ülkelerinden
Kırgızca, Türkçe, Rusça,
İngilizce günlük haberler için
sitemize bakabilirsiniz:
turksam.manas.edu.kg

Sayfa Tasarımı:

Dr. Maksat ACIKAN uulu

Yerel Süreli Yayın No: ISSN 1694-7994

